

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Vár utca 214. sz. alatt,
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kiadóhivatal:
Györgyjakab Márton
könyvnyomdája
hová
az előfizetési pénzek és
hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak:
3 hasábos petsorért vagy
annak helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitott cikkeket
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

— Tisztelettel kérjük mindazon előfizetőinket, kiknek előfizetése a harmadik évnegyed végével leárt s azt még nem újították meg — úgyszintén azokat is, kik még a második évnegyed előfizetési díjával is hátrálékban vannak, hogy az előfizetési pénzeket minél előbb kiadóhivatalunkhoz juttassák.

A székely kivándorlás kérdé- séhez.

(Befejező közlemény.)

Czikksorozatunkban több oldalról rámutattunk a székely kivándorlás okaira, s ki nem látja mindezekből, hogy a székely népet „az anyagi s még inkább az erkölcsi nyomor” emészti és pusztítja. E kettő oly szoros összeköttetésben áll egymással, hogy nincs orvoszer és tudomány, mely az anyagi nyomoron az erkölcsi nyomor enyhítése és javítása nélkül tudna segíteni. S ez áll némileg megfordítva is.

A ki ebben kételkedik, vegye figyelembe csak egyetlen anyagi nyomor és baj okait és forrásait s azonnal ott fogja találni az erkölcsihiányok kisebb-nagyobb hiányát.

Ismét azt mondhatjuk tehát csak, hogy a lelkészek, tanítók és előjárók szent hivatásán, népiüket visszaterelni azon utra — az erkölcs útjára — melyen haladnia kell, hogy megélhessen.

Erkölesileg kell fejleszteni a népet, hogy tanulja meg az Istent félni s hazáját szeretni.

Tanácsolják lelkiismeretesen a népet s ne engedjék azt rossz indulatu, bármily módon gazdagodni vágyó s a nép tudatlanságát kiaknázó embereknek áldozatul esni, s így anyagilag és erkölcsi kimerülve elzúlni, hogy aztán vándorbottal kezében jobb hazát keresni legyen kénytelen.

De a lelkészek, tanítók és előjárók legjobb akarata is csak akkor lehet hatásos a népre, ha az, bár nehéz munkával, betevő falatját idehaza megkeresni tudja; mert hol éhséggel küzd a szegény ember, ott az erkölcsi tanítások kevés foganattal bírnak.

Már pedig a székely nép szegényedik, esenevészedik és fogy napról-napra; a végrehajtások és árverések minél tovább ijesztő módon szaporodnak s nincs módja a székely népnek, hogy magát a végromlásból megmenthesse; nincs idehaza munkája s ha messzebb kell munkára mennie, akkor inkább megyen Romániába.

Idehaza kell tehát munkát adni a székely népnek, hogy bár a nyomasztóbb terhektől megszabadulhasson.

Öt-hat éve már, hogy a vasútépítés munkáira várunk s igaz, hogy Baross miniszter ur minden évben ad két-három előmunkálati engedélyt a Csikmegyében X-től Y-on át Z-ig vezetendő vasútra, de az ilyen engedélyk nem segítenek székely népen.

Azt mondotta Baross miniszter ur a zalai vasut megnyitása alkalmával, hogy „a kormánynak kötelessége volt azon tiszta magyar vidékért áldozatot hozni” és ez helyes. De hát mit mondjunk akkor mi, mert azt csak büszkén elmondhatjuk, hogy noha Csik határszéli megye is, még sines széles hazánkban magyarabb vidék, mint a miénk s így mi is jogosan várhatjuk a kormány sürgős segélyét.

Voltak ugyan s vannak megyénkben nagy útépítési munkák — mint a borszék-oláhtaplozai és a sáros-putnai — de eze-

ket sem fizetett munkások által, hanem legnagyobb részben közmunkával végeztették.

A kölhidak és átereszekért fizetett nagy összegeket pedig az olasz kőfaragók rakták zsebre s küldötték haza szép Taliánországba, míg a székely népet egy napi járó földnél is távolabbra saját kenyeren rendelték közmunkára.

Nem azért hoztuk ezt föl, mintha a közmunka miatt volnánk elkeseredve, mert azt mindenkinek le kell szolgálnia, hanem nem tartjuk helyénvalónak azt, hogy kiépítettnek a megyével olyan csupán hadászati utakat, melyeket, a megye maga sem tartott szükségesnek, vagy kereskedelmi és közigazgatási szempontból kívánatosnak; de nem sietnek a megyénkire most már életkérdéssé vált vasút kiépítésével, melylyel egyszersmint kenyeret is adhatnának a népnek.

Legsürgösebb szükség tehát a székely kivándorlás megakadályozására az, hogy a nép idehaza huzamosabb ideig tartó fizetett munkát kapjon.

Falusi.

Földmivelőink helyzete.

II.

Napjainkban igen sok baj forrása onnan van, mert igen sokan hol önző érdekből, hol bűnös cselekményeik leplezéséből, hol mindent negélyező elveiktől elvakítva, az arany borjut oltáiraikra helyezték és ennek bálványiszolgálatában azt hiszik, hogy az emberi élet feladata a pénz többszörösítésében áll, miáltal nemcsak egyesek és osztályok, hanem egész nemzetek a capitalismus rabigája alá hajtattak és a társadalom különböző rétegeinek békeje megakadályoztatott, a termelő osztályok pedig egy újabb urbériség alá jutottak.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Mit tehet egy novella.

(Vége.)

Hosszas dolog volna azonban, ha mind elakarnám mondani azt, a mi történt s a mit éreztem percéről-perczre.

Azért csak annyit mondok még erről, hogy az első lovaglás nem sikerült, — mert az én kis Elizkém bátorsága mégis alább szállott, a mint a hó lépdelni kezdett, (bár egyik legényem által vezetve) s azzal a megjeggyéssel, hogy most nincs elég kedve a tanuláshoz, lekivánczolt s aztán — új toilette-ot csinált.

De milyen toilette-et?

Nem állhattam meg, hogy közbevetve néhány szóval ne jellemezzem az én fokról-fokra növekedő bálványomat s ama humorral vegyült keserű hangulatot, mely felváltva tartá elfoglalva lelkemet e sehogy meg nem értett változások látására. De föltettem magamban, hogy várok mindmindent, s minden kérdezősködés nélkül, míg valami biztos jelt találak véletlenül, melyből aztán ezen csodadolgok világossá válnak előttem. Ezt jobbnak is véltem ily körülmények között s mert folyvást táplált a remény, hogy nemsokára minden újra a régi mederbe szorul. Én tehát úgy viseltem magamat a történetek alatt, mint ki semmi különös s szóra érdemes dolgot nem lát azokban, bár bizony sokszor majd-majd el kellett kaczagnom

magamat, sőt olykor felszólalni is igen erős hajlamot éreztem magamban. De vártam mai napig, és még mindig várok.

S most visszatérek a toilette-re, hogy sorjában tarthassam az eszméket.

Közvetlenül a nem sikerült lovaglás után, irószobámban — éppen a gazdasági számadásokat vizsgálta, midőn a komorna belép és nőm nevében ünnepélyesen felkér, hogy sziveskedjem nőmet meglátogatni a vendégszobában.

Majd meghült a vér ereimben. Ez ismét valami új epizód lesz abból a szomorú-vig szindarabból, melynek nehány felvonásán szerencsésen átestem — gondolom magamban — és szorongó, bár kíváncsi kedélylyel idúltam Elizkém folkérésére.

Megjegyzendő, hogy soha az előtt ily feszes s mintegy udvari találkozási formák nem szerepeltek köztem s nőm közt, mert hisz, mint már említém, az én kis Elizkém olyan volt mindig, mint egy kis házi madárka, kinek kalitja mindig nyitva áll, s ki mikor akar akkor röppen hozzám egy czukorszemért, vagy játék végett s ki ismét akkor röppen el, mikor kedve, szeszélye úgy hozza magával. S most egyszerre ez a kimért, idegenszerű, udvari salonszertartás! Nem csoda, ha a vér meghült egy kisé bennem.

Beléptem tehát a vendégszobába.

Hanem itt már csakugyan érdemül róhattam fel magannak, hogy el nem kaczagtam magamat, mert az én kis nőm — hogy honnan, honnan nem, azt nem tudom — tetőtől-talpig úszott a he-

melinpremes öltözetben, melyet egy iszonyu hosszú és selyemuszály egészített ki. — Épp úgy nézett ki most az én kis Elizkém, mint egy kis, alacsony s nyurga falusi torony, melynek hátához hosszú paplak van építve. No, mondom, csak az Isten és saját férfui akaratom mentett meg a bizonyára legdrasztikusabb kimenetelű harsány kacagástól.

— Hát mit kívánsz életem? — mondám kissé erőszakolt érdeklődéssel, mely alatt az önmérséklet terhétől szívem erősen dobogott.

E kérdésemre nőm egy szót sem szólt, de büszke s nyájas mosollyal intett, hogy üljek le a bársony zsámolyra, (melyet azóta szerzet) s egy nagyon sajátságos, de nem egészen ideitlen méltóságos mozdulattal uszályát kissé félre dobva utjából, a mellette egy lépésre álló kerevetre ereszkedett, mely — tessék elhinni — medvebőrrel volt télig letakarva.

Meg kell jegyeztem, hogy ezt a medvebőrt se láttam eddig szobájában. (Uram Isten! hol szerzé ezt?)

Hanem ez a pillanat volt rám nézve a legnehezebb. Kissé elvesztém éber öntudatosságomat s azért inkább gépileg, mint megfontolva léptem a zsámolyhoz; de midőn le akartam ülni, nem állhattam meg, hogy egy kérdést ne kockáztassak:

— Édes Elizkém! — mondám keserű nyájassággal s fájdalmas gyöngédséggel — mond igazán, mit akarsz velem?

— Ne légy te arra kíváncsi Kálmán! felett zavartalan hideg nyugalommal, de ül le kérlek,

párja 120 frt — kr. Faggygyertya (kilogrammja) — frt 40 kr. Tűzifa kbm. (1 méter) 2 frt 40 kr. Malacz darabja 1 frt 50 kr. Lud — frt 80 kr. Bárány — frt — kr. Csirke párja 50 kr. 10 tojás 20 kr.

A kis lutri húzása.

Brünn, 1890. október 29.
61. 88. 44. 10. 12.

Felelős szerkesztő: **Dr. BOCSKOR BÉLA.**

Főmunkatárs: **VITOS MÓZES.**

Kiadó: **GYÖRGYJAKAB MÁRTON.**

Szám 4236—1890
polgári.

Hirdetmény.

A Kászon-Feltiz községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1890. évi 45.896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-saihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1890. évi december hó 3-án d. e. 8 órája** a kir. törvényszék 10. számú hivatalszobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, — figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A csikszeredai kir. törvényszéknek 1890. évi október hó 28-án tartott üléséből.

Vajna Tamás, elnök.

Szám 4295—1890.
polgári.

Hirdetmény.

A kászonjakabfalvi községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1890. évi 45.896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-saihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1890. évi december hó 2-án d. e. 8 órája** a kir. törvényszék 10. számú hivatalszobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, — figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A csikszeredai kir. törvényszéknek 1890. október hó 28-án tartott üléséből.

Vajna Tamás, elnök.

Szám 3376—1890.
polgári.

Hirdetmény.

A Csik-Jenőfalva községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1890. évi 45.896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-saihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1890. évi december hó 1-én d. e. 8 órája** a kir. törvényszék 10. számú hivatalszobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, — figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A csikszeredai kir. törvényszéknek, 1890. évi október hó 28-án tartott üléséből.

Vajna Tamás, elnök.

Szám 4294—1890.
polgári.

Hirdetmény.

A Csikmindszent községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1890. évi 45.896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-saihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1890. évi december hó 1-én d. e. 8 órája** a kir. törvényszék 10. számú hivatalszobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, — figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel megidézettnek.

A csikszeredai kir. törvényszéknek, 1890. évi október hó 28-án tartott üléséből.

Vajna Tamás, elnök.

Sz. 3606—1890,
polgári.

Hirdetmény.

A Kászonjafalu községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1890. évi 45.896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-saihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1890. évi december hó 1-én d. e. 8 órája** a kir. törvényszék 10. számú hivatalszobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, — figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

natkozólag az 1890. évi 45. 896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-saihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1890. évi december hó 1-én d. e. 8 órája** a kir. törvényszék 10. számú hivatalszobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, — figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A csikszeredai kir. törvényszéknek, 1890. évi október hó 28-án tartott üléséből.

Vajna Tamás, elnök.

Szám 4250—1890.
polgári.

Hirdetmény.

A Kászon-Impér községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1890. évi 45.896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-saihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1890. évi december hó 2-án d. e. 8 órája** a kir. törvényszék 10. számú hivatalszobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, — figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A csikszeredai kir. törvényszéknek, 1890. évi október hó 28-án tartott üléséből.

Vajna Tamás, elnök.

Szám 4331—1890.
polgári.

Hirdetmény.

A Kászon-Altiz községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1890. évi 45.896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-saihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1890. évi december hó 3-án d. e. 8 órája** a kir. törvényszék 10. számú hivatalszobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, — figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A csikszeredai kir. törvényszéknek 1890. évi október hó 28-án tartott üléséből.

Vajna Tamás, elnök.

Szám 2201—1890. tlkvl.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csikszeredai kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Zakariás Kristóf végrehajlatának göröcsfalvi Pál József hagyatéka, s neje Kovács Rozália végrehajlatát szenvedők elleni 500 frt tőkekövetelés s járuléka iránti végrehajlati ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén lévő Csikgöröcsfalva község határában

fekvő, a csikgöröcsfalvi 100. sz. tjkvben foglalt s alább nevezett ingatlanokra u. m.: a 226. hrsz. kertre 15 frt, az 507, 508. hrsz. szántó s vízmosás 7 frt, a 911. hrsz. szántó 16 frt, a 949. hrsz. szántó 11 frt, a 953. hrsz. szántó 6 frt, az 1270. hrsz. szántó 3 frt, az 1718, 1719. hrsz. szántó 4 frt, az 1747. hrsz. szántó 2 frt, az 1819, 1877. hrsz. szántó 5 frt, a 2035. hrsz. kaszáló 9 frt, a 2097, 2098. hrsz. kaszáló 54 frt, a 2251. hrsz. kaszáló 5 frt, a 2480. hrsz. kaszáló 10 frt, a 2979. hrsz. kaszáló 14 frt. A göröcsfalvi 716 sz. tjkvben A 2228, 2229. hrsz. heltelek épület s kertre 167 frt, a göröcsfalvi 117. sz. tjkvben A 258. hrsz. ingatlanból a Pál József 1/3-ed rész illetőségére, illetve a 156. §. d) pontja alapján a tulajdonostársak Jakab Márton, József, András, Pál Márton, András, Alim Józsefné, Jakab Elek és Konez Miklós illetőségeihez s így az egész ingatlanra 2 frtban és végül a csikrákosi 618. sz. tjkvben A. 753. hrsz. szántóra 2 frt, a 946. hrsz. szántóra 3 frt, az 1465. hrsz. kaszáló 9 frt, az 1541. hrsz. kaszáló 10 frt, a 6003. hrsz. szántóra 9 frtban ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1890. évi december hó 4-ik napjának délelőtti 9 órakor** Csikgöröcsfalva s folytatólag Csikrákos községek házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési ár alól is eladatni fognak.

A verezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényzikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Csikszeredában, 1890. évi július 18-ikán.

Arnd Ernő,
kir. tvszéki bíró.

Ujtalálmányok
szabadalmaztatnak minden államban
Benedek Lajos és Társai
szabadalmi irodája által
Budapesten, Múzeum-körút 10-ik szám.
A nagyméltóságú Ministerium által a föltaláló bizalmába ajánlva.
Évenként 500-nál több szabadalmat esz- (6-6) közöl ki.

GAVORA JÓZSEF.
Az 1885. évi budapesti orsz. kiállítás-on kitűnő munka- és jó ízlésért kiállítási nagy éremmel kitüntetve.
Budapesten, váczi-utca 17. szám.
Ajánlom du- sau felszerelt **egyházak és kápolnák berendezéséhez** szükséges tárgyait, a legjuttányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben. — Nevezetesen:
Miseruhákat, Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. Egyházi és társulati lobogók.
Tűzoltó, iskolás gyermek, Mária-társulati, ipar-társulati, dalegyleti és temetkezési-egyleti zászlókat.
Szent szobrokat, esilárok, ciborium és kelyheket Fali- és oltár gyertyalartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, uri képorsókat
Pontosságomat több százra menő elismerő levelekkel bizonyíthatom.
Arjegyzéket és költségvetéseket kívánatra bérmentve küldök. (20—26)

